

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2015-11-10

Nr. 4R-1768-(1.17)

DĖL 2016 M. TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMŲ IR PLANO

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 93 straipsnio 1 dalimi, 120 straipsnio 18 punktu, teikiame tvirtinti 2016 m. teisėjų mokymo programas (nutarimo projektas pridedamas) ir 2016 m. teisėjų mokymų pagal pagrindinio privalomojo mokymo programas planą (nutarimo projektas pridedamas).

2016 m. teisėjų mokymo programos suderintos su Teisingumo ministerija ir Teisėjų tarybos Mokymų komitetu bei teismų pirmininkais.

Atsižvelgiant į programai „Teisėjų kvalifikacijos kėlimas“ skirtą finansavimą, 2016 m. seminarai pagal visas mokymo programas, išskyrus seminarus pagal Pirmą kartą paskirtų apylinkių teismų teisėjų įvadinio mokymo programą IV, Baudžiamąsias bylas nagrinėjančių apygardų ir apylinkių teismų teisėjų mokymo programą B-I, Civilines bylas nagrinėjančių apygardų ir apylinkių teismų teisėjų mokymo programą C-I bei Civilines bylas nagrinėjančių teisėjų mokymo programą „Tarptautinė privatinė teisė“ TPT, bus vykdomi 1 kartą per metus.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl 2016 m. teisėjų mokymo programų patvirtinimo“ projektas, iš viso 12 lapų.

2. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl 2016 m. teisėjų mokymų pagal pagrindinio privalomojo mokymo programas plano patvirtinimo“ projektas, iš viso 3 lapai.

3. Teisingumo ministerijos 2015-11-09 rašto Nr. (2.41)7R-7675 „Dėl 2016 m. teisėjų mokymo programų“ kopija, 1 lapas.

Direktorė

Reda Molienė

Venta Valčackienė, tel. (8 5) 251 4128, el. p. venta.valcackiene@teismai.lt

Projektas

TEISĖJŲ TARYBA
NUTARIMAS
DĖL 2016 M. TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMŲ PATVIRTINIMO

2015 m. d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 93 straipsnio 1 dalimi, 120 straipsnio 18 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a:

Patvirtinti pridedamas 2016 m. teisėjų mokymo programas.

Pirmininkas

Sekretorius

SUDERINTA

Teisingumo ministerijos 2015-11-09
raštu Nr. (2.41)7R-7675

2016 M. TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMOS

**PIRMĄ KARTĄ PASKIRTŲ APYLINKIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ ĮVADINIO
MOKYMO PROGRAMA
(kodas – IV)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Teismo teisė ar pareiga kreiptis į Konstitucinį Teismą; pagrindiniai reikalavimai, keliami teismų prašymams jiems kreipiantis į Konstitucinį Teismą	4
Teisės kreiptis į teismą ir teisinio tikrumo principo užtikrinimas Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje bei bylose prieš Lietuvą	3
Teisminė mediacija civiliniuose ginčuose	4
Sprendimų surašymo metodika	4
Nuosprendžių surašymo metodika	4
Informacinės technologijos teisėjo darbe	4
Teisėjų etika	3
Praktiniai patarimai pradėjus dirbti apylinkės teismo teisėju	4
Psichologija teisėjo darbe: - psichologiniai veiksniai, darantys įtaką teisėjo darbo efektyvumui - teisėjo darbo streso valdymas - konfliktai teisėjo darbe ir jų valdymas	8
Iš viso	38

**CIVILINĖS BYLAS NAGRINĖJANČIŲ APYGARDŲ IR APYLINKIŲ TEISMŲ
TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
(kodas – C-I)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Fizinio ir juridinio asmens nemokumo aktualijos	4
Neteisėtų ir savavališkų statybų bei jų padarinių šalinimo bylos	4
Naujausia teismų praktika šeimos bylose	4
Jurisdikcijos priėmimo klausimai ir vieninga praktika, vadovaujantis 2013 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo	2
Neveiksnių ir psichikos negalią turinčių asmenų teisių, nustatytų JT Neįgaliųjų teisių konvencijoje, užtikrinimas. Lietuvos teisinio reguliavimo pakeitimai	3
Civilinio proceso reglamentavimo naujovės	3
Žalos padarytos pacientams atlyginimo – gydytojų / sveikatos priežiūros įstaigų civilinės atsakomybės bylų nagrinėjimo ypatumai	3
Iš viso	23

**BAUDŽIAMASIAS BYLAS NAGRINĖJANČIŲ APYGARDŲ IR APYLINKIŲ
TEISMŲ TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
(kodas – B-I)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Nusikaltimai ir nusižengimai finansų sistemai. Juridinio asmens baudžiamoji atsakomybė. Aktuali teismų praktika	4
Administracinės ir baudžiamosios atsakomybės atribojimo klausimai	3
Duomenų (įrodymų), gautų pažeidžiant teisę, naudojimo neleistinumą baudžiamajame procese	3
Kaltinimo keitimas teisme. Naujoji praktika	3
Nuosprendžių surašymas: - nustatomosios dalies surašymas; - motyvų išdėstymas; - bausmių bendrinimo, bausmių įskaitymo, bausmės pradžios, bausmės atlikimo vietos, kardomosios priemonės klausimai rezoliucinėje dalyje.	3
Teisinis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose. Teisinės pagalbos prašymų rengimo ir nagrinėjimo problemos	4
Privataus kaltinimo bylų procesas	3
Iš viso	23

**IKITEISMINIO TYRIMO TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
(kodas – IKT)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Ikiteisminio tyrimo teisėjo funkcijos ir įgaliojimai	4
Kardomųjų ir prievartos priemonių taikymo ypatumai ir praktika	4
Procesinių prievartos priemonių taikymo problematika proporcingumo principo kontekste. Tarptautinė patirtis	3
Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo taikymas baudžiamajame procese	4
Iš viso	15

**NEPILNAMEČIŲ BYLAS NAGRINĖJANČIŲ TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
(kodas – NP)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Teismo psichologijos ekspertizė (mažamečiai ir nepilnamečiai) baudžiamajame procese	3
Nukentėjusiųjų mažamečių ir nepilnamečių teismo psichologijos ekspertizė	1
Pomirtinė teismo psichologijos ekspertizė (mažamečiai ir nepilnamečiai) baudžiamajame procese (dėl privedimo iki savižudybės)	1
Nukentėjusių nuo seksualinių nusikaltimų nepilnamečių dalyvavimas ikiteisminio tyrimo/teismo procese: specialistų darbo svarba ir dažniausiai pasitaikančių klaidų reikšmė	2

Nukentėję nepilnamečiai nuo seksualinių nusikaltimų: psichologinio ekspertinio tyrimo svarba melagingų atvejų atpažinimui	2
Gyvenamosios vaiko vietos/bendravimo su vaiku tvarkos nustatytas aukšto lygio konflikto byloje: aktualijos, problematika, perspektyvos	2
Vaiko nuomonės išklausymas, atsižvelgiant į amžiaus ir brandos ypatumus civilinėse ir baudžiamosiose bylose.	2
Iš viso	13

**CIVILINĖS BYLAS NAGRINĖJANČIŲ TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
„TARPTAUTINĖ PRIVATINĖ TEISĖ“
(kodas – TPT)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Tarptautinės privatinės teisės taikymo materialinės ir procesinės problemos	4
Europos Sąjungos civilinės teisės instrumentų taikymas: tarptautinis bylinėjimasis civiliniuose teisiniuose santykiuose/ Europos Sąjungos civilinės teisės instrumentų taikymas: Europos procedūros tarpvalstybinio pobūdžio bylose	12
Iš viso	16

**CIVILINĖS BYLAS NAGRINĖJANČIŲ LIETUVOS APELIACINIO TEISMO
TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
(kodas – C-II)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Aktualūs bankroto proceso pakeitimai. Kreditorių teisių ir interesų gynimas bankroto procese	4
Bylų dėl viešųjų pirkimų nagrinėjimo ypatumai	4
Aktualios sutarčių teisės problemos: teismų praktikos aktualijos Europos Sąjungos kontekste (UNIDROIT ir DCFR principai): - derybos, ikisutartiniai santykiai, preliminarios sutartys, nuostolių atlyginimas ikisutartinuose santykiuose; - sutarčių vykdymas. Bendradarbiavimo ir sąžiningumo pareigos praktinė reikšmė bei šių principų pažeidimo pasekmės. Piktnaudžiavimo teise sutartinuose santykiuose pasekmės. Nesąžiningos sutarties sąlygos; - sutarties pakeitimas iš esmės pasikeitus aplinkybėms. Sutarties atsisakymas dėl esminės šalių nelygybės. Kiti sutarties pakeitimo/nutraukimo pagrindai ir sąlygos; - prievolių vykdymo sustabdymas. Įskaitymas; - esminis sutarties pažeidimas ir sutarties nutraukimo pasekmės; - sutartinė atsakomybė, sutartinės ir deliktinės atsakomybės konkurencija, nuostolių atlyginio ir paskaičiavimo problematika, negautų pajamų ir grynai ekonominio pobūdžio žalos atlyginimas	8
Sandorių negaliojimo problematika	4
Naujausia kasacinio teismo praktika civilinėse bylose	4
Iš viso	24

**BAUDŽIAMĄSIAS BYLAS NAGRINĖJANČIŲ LIETUVOS APELIACINIO
TEISMO TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA**
(kodas – B-II)

Tema	Trukmė, akad. val.
Duomenų, gautų atliekant slaptus kriminalinės žvalgybos (operatyvinio tyrimo) veiksmus, pripažinimas įrodymais pagal naujausią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką	3
Praktinis Lietuvos Respublikos Baudžiamojo proceso kodekso 255 ir 256 straipsnių taikymas, atsižvelgiant į 2013 m. lapkričio 15 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimą	3
Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai finansų sistemai (Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 213, 214, 215, 222, 223 straipsniai)	4
Naujausia kasacinio teismo praktika baudžiamosiose bylose	4
Iš viso	14

**CIVILINES BYLAS NAGRINĖJANČIŲ LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO TEISMO
TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA**
(kodas – C-III)

Tema	Trukmė, akad. val.
Teismai šiuolaikinėje visuomenėje: filosofinis požiūris	4
Sandorių negaliojimas	4
(Lyginamoji) deliktų teisė	4
Iš viso	12

**BAUDŽIAMĄSIAS BYLAS NAGRINĖJANČIŲ LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO
TEISMO TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA**
(kodas – B-III)

Tema	Trukmė, akad. val.
Teismai šiuolaikinėje visuomenėje: filosofinis požiūris	4
Baudžiamosios justicijos klausimai Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje	4
Šiuolaikinė kriminalistika baudžiamojoje justicijoje	4
Iš viso	12

ADMINISTRACINIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
(kodas – ADM)

Tema	Trukmė, akad. val.
Pagrindinių teisių apsauga Europos Sąjungoje	3
Teisė į viešojo sektoriaus informaciją Europos Sąjungos teisėje	3

Įslaptintos informacijos apsauga ir ypatybės Lietuvos Respublikoje. Poligrafo patikimumas ir jo naudojimas	3
Ginčų, kilusių iš Nekilnojamojo turto registro veiklos, nagrinėjimas	3
Akcizų ir PVM taikymas prekių importo ir jų judėjimo tarp valstybių narių atvejais	3
Įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties naujovės	3
Įrodinėjimas administraciniame procese, elektroninių dokumentų naudojimas administraciniame procese	3
Neteisėtais valstybės institucijų veiksmais padaryta žala	3
Iš viso	24

**ADMINISTRACINIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA „VALSTYBĖS
TARNYBA“
(kodas – VT)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Darbo teisės normų taikymas valstybės tarnyboje	4
Valstybės tarnautojų socialinės garantijos teismų praktikoje	4
Iš viso	8

**ADMINISTRACINIŲ TEISMŲ TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
„APLINKOSAUGA“
(kodas – A)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Atliekų tvarkymo pagrindai. Atliekų tvarkymo sistemos: savivaldybės administruojamos komunalinių atliekų, gamintojo atsakomybės bei gamybinių atliekų tvarkymo sistemos ir jų sąsajos. Dažniausi pažeidimai ir jų pobūdis kiekvienoje sistemoje	2
Atliekų tvarkymo planavimas. Atliekų tvarkymą reglamentuojanti teisinė bazė ir jos ypatumai	1
Atliekų apskaita, dažniausi pažeidimai ir jų poveikis atliekų tvarkymo sistemoms. Atliekų tvarkymo kontrolės sistema ir jos spragos	1
Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos žaidėjai, atliekų ir piniginiai srautai, interesų sritys. Komunalinių atliekų paslaugos teikimas (paslaugos pavedimas <i>versus</i> konkurencija). Apmokėjimo už komunalinių atliekų tvarkymą sistemos ir būdai. Kainų reguliavimo iniciatyvos. Lietuvos teismų praktika, susijusi su apmokėjimu	2
Gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas tvarkant atliekas, ginčų šioje srityje ypatumai pagal srautus (apmokestinamieji gaminiai, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, pakuočių atliekos). Gamintojo atsakomybės konkurencijos teisė. Gamintojų bendradarbiavimas įgyvendinant gamintojo atsakomybės principą tvarkant atliekas. Valstybės pasirinktas reguliavimas ir atsakomybė. Europos teismų praktika	2
Atlieka <i>versus</i> produktas. Nacionalinis reguliavimas ir Europos Sąjungos reikalavimai	1
Ginčų dėl žalos aplinkai už aplinkos teršimą atliekomis ypatumai	1

Iš viso	10
---------	----

TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA „ŽMOGAUS TEISIŲ UŽTIKRINIMAS“
(kodas – ŽT)

Tema	Trukmė, akad. val.
Bylų procesas Europos Žmogaus Teisių Teisme	2
Konvencijos 2 straipsnio (teisė į gyvybę) problematika (akcentai: valstybės pozityvios pareigos; procesinis aspektas; naujausios tendencijos; bylos prieš Lietuvą)	3
Konvencijos 3 straipsnio (kankinimo uždraudimas) problematika (akcentai: valstybės pozityvios pareigos; procesinis aspektas; laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų teisės; naujausios tendencijos; bylos prieš Lietuvą)	3
Konvencijos 6 straipsnio (teisė į teisingą bylos nagrinėjimą) problematika (akcentai: senatis; valstybės imunitetas; teismo nešališkumas; nusikalstamą veiklą imituojantis elgesio modelis; pažeidžiamų liudytojų apklausa; įslaptintos informacijos naudojimas; bylos prieš Lietuvą)	3
Konvencijos 8 straipsnio (teisė į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą) problematika (akcentai: naujausios tendencijos; bylos prieš Lietuvą)	2
Konvencijos 10 straipsnio (saviraiškos laisvė) problematika (akcentai: naujausios tendencijos; bylos prieš Lietuvą)	2
Iš viso	15

APYLINKIŲ IR APYGARDŲ TEISMŲ TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
„TEISMO EKSPERTIZĖ“
(kodas – TE)

Tema	Trukmė, akad. val.
Minimalūs Europos Sąjungos reikalavimai teismo ekspertizei – santykis su Lietuvos reglamentacija ir bylų tyrimo ir nagrinėjimo procesinė tvarka. Teismo ekspertizė civiliniame procese	4
Atskirų ekspertinių tyrimų galimybės: - skaitmeninės informacijos ekspertizė: tipinės situacijos ir išvadų vertinimas; - medžiagų ir gaminių ekspertizės (pluoštų, dažų, narkotinių medžiagų tyrimai): tipinės situacijos ir išvadų vertinimas; - techninės ekspertizės (eismo įvykių, transporto trasologijos, darbų saugos, gaisrų tyrimai): tipinės situacijos ir išvadų vertinimas; - dokumentų ekspertizės (dokumentų, rašysenos ir lingvistiniai tyrimai): tipinės situacijos ir išvadų vertinimas; - trasologija ir balistika: tipinės situacijos ir išvadų vertinimas; - ekonominės ekspertizės: tipinės situacijos ir išvadų vertinimas.	8
Teismo medicinos toksikologija: galimybės ir tyrimo duomenų interpretavimas	2
Serologiniai ir DNR tyrimai teismo medicinoje	2
Gyvų asmenų tyrimai ir ekspertizės. Sveikatos sutrikdymo masto nustatymas. Įtariamųjų, kaltinamųjų sveikatos būklės teismo medicininis vertinimas. Mirusiųjų teismo medicinos tyrimai ir ekspertizės. Deontologiniai teismo	2

medicinos tyrimai ir ekspertizės	
Iš viso	18

**LIETUVOS APELIACINIO TEISMO IR APYGARDŲ TEISMŲ TEISĖJŲ
MOKYMO PROGRAMA „VERSLAS IR FINANSAI“
(kodas – VF)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Finansinių ataskaitų (pelno (nuostolio), balanso, pinigų srautų ataskaitos) analizė ne finansininkams. Kaip suprasti finansines ataskaitas.	6
Verslo vertinimas: principai, metodai ir praktika	4
Iš viso	10

**TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA „LYGIOS GALIMYBĖS“
(kodas – LG)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Lygiateisiškumo principas. Konstitucinė doktrina ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika	4
Diskriminacijos draudimas Jungtinių Tautų žmogaus teisių konvencijose ir jos aiškinimas konvencijų priežiūros institucijų praktikoje	3
Specialių laikinųjų priemonių siekiant užtikrinti lyčių lygybę įvairovė, jų taikymo praktiniai aspektai ir patirtis skirtingose pasaulio valstybėse	2
Teisės aktai, reglamentuojantys diskriminacinę reklamą. Diskriminacinės reklamos pavyzdžiai ir užsienio teismų sprendimai	1
Iš viso	10

**TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
„TEISĖJO EMOCINĖ KOMPETENCIJA IR ASMENINIS EFEKTYVUMAS“
(kodas – EKAE)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Teisėjo asmeninio efektyvumo veiksniai: pagrindiniai reikalavimai teisėjo asmenybei, kompetencijoms ir jo santykiams su teismo proceso dalyviais; emocinės kompetencijos samprata. Emocinės kompetencijos ir teisėjo asmeninio efektyvumo ryšys	1
Emocinės kompetencijos įsivertinimo ir lavinimo modelis	0,5
Savo emocijų pažinimas ir reguliavimas (teisėjo asmeninis sąmoningumas): - emocijų pažinimas: emocijų tipologija ir įvertinimo matrica (P. Ekman); - emocijų prigimtis: kaip kyla emocijos; - emocijų poveikis: kokią įtaką emocijos daro žmogaus elgesiui ir mąstymui bei kitoms kognityvinėms funkcijoms; - kaip tikslingai pasinaudoti emocijomis ir jų teikiama informacija įvairiose situacijose; - emocijų reguliavimas; minčių ir emocijų ryšys; vidinės emocinio reagavimo	7,5

„programos“ keitimas – emocijų savikontrolės instrumentai (RET modelis); stresas teisėjo darbe, jo trumpalaikės bei ilgalaikės pasekmės, psichologinio „perdegimo“ fenomenas bei jų įveika; efektyvumas dirbant itin intensyvios emocinės įtampos / spaudimo sąlygomis	
Kitų asmenų pažinimas bei įtaka jiems (teisėjo tarpasmeninis sąmoningumas): - kitų žmonių pažinimo priemonės ir informacijos šaltiniai: žodinė ir nežodinė komunikacija; metakomunikacija; - kitų žmonių suvokimo iškraipymo priežastys. Perkėlimas, kontrperkėlimas, projekcija ir kiti gynybos mechanizmai, išankstinės nuostatos, atribucijos klaidos bei jų poveikio mažinimas; - įtaka kitų asmenų emocinei būsenai ir elgesiui: įtakos principai ir metodai bei jų etiškas taikymas teisėjo darbe; - teisėjų bendravimo su kitais teismo proceso dalyviais atvejų analizė	5
Iš viso	14

TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
„KRITINĖS SITUACIJOS TEISMO PROCESE: JŲ PSICHOLOGIJA IR
VALDYMAS“
(kodas – KS)

Tema	Trukmė, akad. val.
Kritinės situacijos teismo procese: kritinių situacijų susidarymo priežastys, indikatoriai ir dinamika; kritinių situacijų tipai: pagal intensyvumą, pasireiškimo lygį, apimtį, priežastis ir kt.	1
Kritinių situacijų dalyvių emocinės ir elgesio reakcijos	2
Kritinių situacijų valdymas. Teisėjo bendravimo kompetencijų kritinėse situacijose lavinimas: - Asertyvus elgesys – kritinių situacijų valdymo instrumentas: ▪ 3 problemų sprendimo alternatyvos – agresyvaus, pasyvaus ir <i>asertyvaus</i> elgesio modeliai, jų taikymo pasekmės; ▪ bendrieji <i>asertyvaus</i> elgesio metodai ir jų taikymas kritinėse situacijose teisme: <i>asertyvi</i> „kūno kalba“: mimika, gestai, kūno poza, balso charakteristikos; „aš“ kalba; informacija „veltui“ ir atsivėrimas; įmanomas kompromisas; galią turintys žodžiai ▪ specifiniai asertyvaus elgesio metodai ir jų taikymas kritinėse situacijose teisme: reagavimas į kritiką (neigiamos informacijos prašymas ir neigiamos informacijos priėmimas, „migla“); kritikos pateikimas; nesutikimas; „sugedusi plokštelė“ ▪ kritiniai pokalbiai ir konfrontacijos - Bendravimas su agresyviai besielgiančiais asmenimis: ▪ agresijos įvertinimas – agresijos priežastys / šaltiniai (į asmenį nukreiptas, perkeltas, į problemą nukreiptas) ▪ agresyvaus elgesio stiliai – atvira agresija, pasyviai-agresyvus elgesys; agresija kaip nesaugumo maskavimas ▪ bendravimo su agresyviai besielgiančiais asmenimis modeliai ir jų taikymas atsižvelgiant į agresijos priežastis ir agresyvaus elgesio stilius - Bendravimas su galimai apsvaigusiais asmenimis - Bendravimas su neadekvačiais (galimai turinčiais psichinę negalią) asmenimis	9

- Bendravimas nepagrįstus reikalavimus keliančiais ir kt. asmenimis	
Iš viso	12

**TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA „TEISĖJO ELGESYS SU TEISMO PROCESO DALYVIAIS“
(kodas – PD)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Teisėjų bendravimo su teismo proceso dalyviais problematika ir tikslai: pagrindiniai bendravimo su nukentėjusiais, liudytojais, kaltinamaisiais, advokatais, prokurorais ir kitais teismo proceso dalyviais psichologiniai tikslai, sunkumai ir apribojimai bei galimybės	1
Bendravimo proceso su teismo proceso dalyviais valdymas: - bendravimo proceso valdymas ir įtaka teismo posėdžių eigai, teismo procesui bei jo rezultatams; - pagarbių santykių kūrimas su nukentėjusiais, liudytojais, kaltinamaisiais, advokatais, prokurorais ir jų išlaikymas teismo procese: ▪ pagarbių santykių modelis (pagal T. A. Harris) ir jo taikymas teismo procese: 4 tarpasmeninės sąveikos pozicijos, jų išraiška ir atpažinimas ▪ teisėjo įtaka pagarbiams ir pozityviam bendravimui teismo procese ▪ teisėjo galimybės reguliuoti / sustabdyti nepagarbų kaltinamųjų, advokatų ir kitų teismo posėdžių dalyvių elgesį - psichologiniai apklausos teismo posėdyje ypatumai: teisėjų, advokatų, prokurorų klausimų formulavimo ir pasisakymų bei netiesioginės komunikacijos įtaka kaltinamųjų, nukentėjusiųjų ir liudininkų liudijimų kokybei ir patikimumui; - bendravimo technikos vykdant nukentėjusiųjų, liudytojų ir kaltinamųjų apklausą: ▪ efektyvios apklausos kriterijai ▪ interviu (apklausos) rūšys ir jų taikymas: 4 kognityvinio interviu technikos; Reid technika ir kt. ▪ klausimų tipai: rekomenduojami, riboto taikymo ir neleistini klausimai ▪ bendravimas su skirtingus nusikaltimus įvykdžiusiais kaltinamaisiais, nuo skirtingų nusikaltimų nukentėjusiais ir liudytojais (seksualiniai, smurtiniai nusikaltimai ir kt.), skirtingo amžiaus kaltinamaisiais, nukentėjusiais, liudytojais ir kt.	11
Teisėjo galimybės nustatyti liudijimų patikimumą: patikimų ir nepatikimų liudijimų atpažinimas; melo psichologija (melo formos, melo atpažinimas, apgaulės išsiaiškinimo etinės ir psichologinės dilemos)	2
Iš viso	14

**TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA
„PSICHOLOGINĖ PARAMA NUKENTĖJUSIESIEMS IR LIUDYTOJAMS
TEISMO PROCESU“
(kodas – NL)**

Tema	Trukmė, akad. val.
-------------	---------------------------

Naujas požiūris į teisėsaugos misiją: atstatomosios teisėsaugos modelis (Lietuvos teismuose nagrinėtų bylų pavyzdžiai ir jų analizė); Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29ES pagrindinės nuostatos bei jų įgyvendinimas Lietuvos teismuose	1
Nusikaltimo psichologinis poveikis nukentėjusiems ir liudytojams: - nukentėjusių ir liudytojų trumpalaikės neurobiologinės, emocinės ir kognityvinės (dėmesio, atminties, mąstymo) reakcijos į nusikaltimą. Jų poveikis elgsenai ir liudijimo kokybei; - nukentėjusių ir liudytojų ilgalaikės reakcijos į nusikaltimą: potrauminis streso sutrikimas, psichologinė krizė, adaptyvūs ir neadaptyvūs elgesio modeliai. Jų poveikis nukentėjusiojo ir liudytojo elgesiui teismo procese, liudijimo kokybei	4
Nusikaltimo tyrimo psichologinis poveikis nukentėjusiesiems ir liudytojams: - tinkamas elgesys su pažeidžiamais asmenimis: saugumo užtikrinimas, kontrolės atstatymas ir informacijos, pagarba ir parama; - netinkamas elgesys ir antrinės viktimizacijos fenomenas; - pažeidžiamo asmens sampratos problema. Pažeidžiamumo nustatymas (pagrindiniai, kriterijai, metodikos)	4
Tinkamas elgesys su nukentėjusiais ir liudytojais teismo procese: - teismų atstovų bendravimas su liudytojais ir nukentėjusiais iki teismo posėdžių (tinkamas ir pakankamas informavimas apie būsimą baudžiamojo proceso stadiją, turimas procesines ir neprocesines teises; - pasirengimas teismo posėdžiui. Nukentėjusiojo parengimas teisminiam bylos nagrinėjimui (pagal JAV ir Didžiojoje Britanijoje taikomą modelį; NVO ir teismų bendradarbiavimo gerosios praktikos pavyzdžiai); - efektyvus teisėjo bendravimas teismo posėdyje: Psichologinės paramos ir psichologinio bei fizinio saugumo užtikrinimas (procesinės ir organizacinės priemonės); Efektyvaus bendravimo technikos vykdant nukentėjusių ir liudytojų apklausas. Klausimų tipai; Liudytojų ir nukentėjusių emocijos ir jų valdymas teismo posėdyje; Bendravimas su pažeidžiamais asmenimis teismo posėdyje; - bendravimas su liudytojais ir nukentėjusiais tarp bei po teismo posėdžių	5
Iš viso	14

**TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMA „SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS“
(kodas – SP)**

Tema	Trukmė, akad. val.
Sprendimų priėmimo efektyvumo veiksniai: individualūs ir grupės veiksniai, darantys įtaką sprendimų priėmimui: sprendimų priėmimą žlugdantys ir skatinantys veiksniai	1
Individualus sprendimų priėmimas: - dažnos individualių sprendimų priėmimo klaidos ir jų pasireiškimas teisėjo darbe: polinkis ieškoti patvirtinimo, fiksacija, euristikos ir jų netinkamas naudojimas, perdėta saviklioja, klausimo / problemos formuluotės įtaka sprendimui, įsitikinimų tvarumas ir šališkumas dėl įsitikinimų, atribucijos klaida, stereotipai ir kt.; - individualių sprendimų priėmimo modeliai: racionalus sprendimų priėmimo modelis; riboto racionalumo sprendimų priėmimo modelis	4

<p>Grupinių sprendimų priėmimo modelis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - grupinių sprendimų priėmimo dalyvių vaidmenys; - grupinių sprendimų priėmimo procedūros; - sprendimų priėmimo etapai: sprendimo objekto pasirinkimas / temos apibrėžimas (ką sprendžiame?); konteksto įvertinimas; sprendimo alternatyvų generavimas: alternatyvų paieškos metodai (fasilituojama diskusija, tyrimas, autoriteto nuomonė, „smegenų šturmas“ ir kt.); sprendimo alternatyvų vertinimas: alternatyvų įvertinimo metodai (pasekmių įvertinimo metodai, prioritetų nustatymo metodai); sprendimo priėmimas; - „spąstai“, į kuriuos patenka grupės, priimdamos sprendimus, ir jų įveikimas – „keturių žaidėjų“ sprendimų priėmimo modelis. „Grupinio mąstymo“ pavojai ir jų prevencija 	7
Iš viso	12

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

**DĖL 2016 M. TEISĖJŲ MOKYMŲ PAGAL PAGRINDINIO PRIVALOMOJO
MOKYMO PROGRAMAS PLANO PATVIRTINIMO**

2015 m.

d. Nr. 13P-
Vilnius

-(7.1.2)

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 18 punktu,
Teisėjų taryba n u t a r i a:

Patvirtinti pridedamą 2016 m. teisėjų mokymų pagal pagrindinio privalomojo
mokymo programas planą.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA
Teisėjų tarybos 2015 m. d.
nutarimu Nr. 13P- -(7.1.2)

2016 M. TEISĖJŲ MOKYMŲ PAGAL PAGRINDINIO PRIVALOMOJO MOKYMO PROGRAMAS PLANAS

Programos kodas	Programos pavadinimas	Mokymų skaičius	Bendras dalyvių skaičius
A	Administracinių teismų teisėjų mokymo programa „Aplinkosauga“	1	45
ADM	Administracinių teismų teisėjų mokymo programa	1	45
B-I	Baudžiamąsias bylas nagrinėjančių apygardų ir apylinkių teismų teisėjų mokymo programa	2	90
B-II	Baudžiamąsias bylas nagrinėjančių Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų mokymo programa	1	45
B-III	Baudžiamąsias bylas nagrinėjančių Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų mokymo programa	1	20
C-I	Civilines bylas nagrinėjančių apygardų ir apylinkių teismų teisėjų mokymo programa	2	90
C-II	Civilines bylas nagrinėjančių Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų mokymo programa	1	45
C-III	Civilines bylas nagrinėjančių Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų mokymo programa	1	20
EKAE	Teisėjų mokymo programa „Teisėjo emocinė kompetencija ir asmeninis efektyvumas“	1	44
IKT	Ikiteisminio tyrimo teisėjų mokymo programa	1	45
IV	Pirmą kartą paskirtų apylinkių teismų teisėjų įvadinio mokymo programa	2	30
KS	Teisėjų mokymo programa „Kritinės situacijos teismo procese: jų psichologija ir valdymas“	1	44
LG	Teisėjų mokymo programa „Lygios galimybės“	1	60
NL	Teisėjų mokymo programa „Psichologinė parama nukentėjusiesiems ir liudytojams teismo procese“	1	44
NP	Nepilnamečių bylas nagrinėjančių teisėjų mokymo programa	1	45
PD	Teisėjų mokymo programa „Teisėjo elgesys su teismo proceso dalyviais“	1	44
SP	Teisėjų mokymo programa „Sprendimų priėmimas“	1	44
TE	Apylinkių ir apygardų teismų teisėjų mokymo programa „Teismo ekspertizė“	1	45
TPT	Civilines bylas nagrinėjančių teisėjų mokymo programa „Tarptautinė privatinė teisė“	2	90
VF	Lietuvos apeliacinio teismo ir apygardų teismų teisėjų mokymo programa „Verslas ir finansai“	1	45

Programos kodas	Programos pavadinimas	Mokymų skaičius	Bendras dalyvių skaičius
VT	Administracinių teismų teisėjų mokymo programa „Valstybės tarnyba“	1	60
ŽT	Teisėjų mokymo programa „Žmogaus teisių užtikrinimas“	1	100
Iš viso		30	1140

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Nacionalinei teismų administracijai
El. p. info@teismai.lt

2015-11-09 Nr. (2.41.) 4R-7675
Į 2015-11-03 Nr. 4R-2697-(1.13)

Kopija
Teisėjų tarybai

DĖL 2016 M. TEISĖJŲ MOKYMO PROGRAMŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, atsakydama į Nacionalinės teismų administracijos 2015 m. lapkričio 3 d. raštą Nr. 4R-2697-(1.13) „Dėl 2016 m. teisėjų mokymo programų“ (toliau – NTA raštas), informuoja, kad pastabų ir/ar pasiūlymų kartu su NTA pirmiau nurodytu raštu atsiųstam Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl 2016 m. teisėjų mokymo programų patvirtinimo“ projektui neturi.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatonis

Rita Kamarauskienė, (8 5) 266 2857, el. p. rita.kamarauskiene@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

